ASIANTUNTIJALAUSUNTO eduskunnan sivistys- ja tiedejaostolle

LAUSUJA: Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö

ASIA: HE 134/2016 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017
http://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiakirjat/HE+134/2016

TEEMA: Toimenpiteet ja mahdollisuudet säätiön pääoman korottamiseksi ja kulttuurirahaston perustamiseksi

TAUSTAA

Vuonna 2008 Suomen ja Viron pääministerien toimeksiannon mukaisesti selvitettiin Suomen ja Viron välisen yhteistyön kehittämismahdollisuuksia eri sektoreilla. Selvityksessä (VNK 7/2008) tehtiin konkreettinen toimenpide-ehdotus pohjoismaisen mallin mukaisen kulttuurirahaston perustamisesta. Asia ei edennyt valtiontalouden vaikeuksien vuoksi ja siksi, ettei kukaan ryhtynyt asiaa konkreettisesti ajamaan. Nyt maittemme kulttuurisuhteiden ja yhteistyön edistämiseksi on perustettu Suomalais-virolainen kulttuurisäätiö, jonka pääomaa kerätään parhaillaan molemmissa maissa. Säätiön organisaatiossa on tasapuolisesti edustajia molemmista maista.

SUOMALAIS-VIROLAISEN KULTTUURISÄÄTIÖN TEHTÄVÄ

Säätiön tehtävänä on edistää Suomen ja Viron välistä kulttuuri- ja taidealojen verkottumista ja yhteistyötä, molemminpuolista kielitaitoa sekä kulttuuritoimintaan välittömästi liittyvää taloudellista toimintaa. Säätiön tavoitteena on nostaa kulttuuriyhteistyö uudelle tasolle, mikä on mahdollista esim. yhteisissä kulttuurivientiprojekteissa. Euroopan komission selvityksen mukaan luovien alojen markkinat kasvavat nopeammin kuin talous yleensä, ja Euroopassa ne ylittävät esimerkiksi autoteollisuuden arvon jo kaksinkertaisesti. Suomessa luovien alojen markkinat ovat pian paperiteollisuuden markkinoita suuremmat. Luovien alojen osuus on kasvanut huomattavasti Euroopan unionin ulkomaankaupassa. Säätiö vahvistaa sekä Suomen että Viron yhteistä kilpailukykyä kansainvälisellä kulttuurikentällä. Esikuvana ovat Suomen ja neljän muun pohjoismaan (Ruotsi, Norja, Tanska ja Islanti) väliset kulttuurirahastot, jotka ovat tukeneet kahdenvälisiä kulttuurihankkeita 70-luvulta alkaen.

AJANKOHTA

Säätiön perustaminen ajoittuu sekä Suomen että Viron itsenäisyyden 100-vuotisjuhliin. Säätiö haluaa katsoa tulevaisuuteen ja se antaa mahdollisuuden jokaiselle yksityishenkilölle, julkiselle toimijalle ja yritykselle lahjoittaa / sijoittaa omien mahdollisuuksiensa mukaan suomalais-virolaiseen kulttuuriyhteistyöhön. Lokakuun 2016 loppuun mennessä säätiölle on kerätty 100 000 euron pääoma, jonka lahjoittajista puolet on suomalaisia, puolet virolaisia. Ensi vuonna tulee myös kuluneeksi 80 vuotta Suomen ja Viron

välisestä kulttuurisopimuksesta. Säätiö tulee jakamaan ensimmäisen stipendinsä 1. joulukuuta 2017, samana päivänä, jolloin myös kulttuurisopimus solmittiin vuonna 1937.

SÄÄTIÖN RAHOITUS JA TOIMINTA

Säätiön aktiivisen varainhankinnan tavoitteena on kasvattaa säätiön kantarahaston pääomaa seuraavan kolmen vuoden aikana miljoonaan euroon. Säätiön pääomaa kartutetaan yksityishenkilöiden, yhteisöjen ja yritysten antamilla lahjoituksilla. Säätiö toteuttaa vastuullista, matalan riskin sijoitustoimintaa pääomansa turvaamiseksi. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan jakamalla pääoman tuotosta osan apurahoina suomalais-virolaisille kulttuurihankkeille. Miljoona euroa on riittämätön pääoma, jotta säätiö voisi toteuttaa tarkoitustaan. Tämän vuoksi säätiö tarvitsee Suomen ja Viron valtioita kantarahastonsa kartuttajaksi, aivan kuten muutkin kahdenväliset kulttuurirahastot. Jotta säätiöllä olisi mahdollisuus olla aktiivinen toimija, tulisi sen pääoman olla vähintään 7-10 miljoonaa euroa.

Esitämme, että Suomen valtio osallistuu Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön pääoman kartuttamiseen. Esityksen taustalla on vastaavanlaiset osallisuudet mm. pohjoismaiden rahastoissa tai Cultura-säätiön juhlarahastossa. Viro on Suomen ainoa naapurimaa, jota koskien Suomella ei ole tällä hetkellä kulttuurirahastoa. Vastaavan esityksen säätiö on tehnyt Viron valtiolle, jonka itsenäisyyden satavuotisjuhlaa vietetään vuonna 2018.

Helsingissä 10. marraskuuta 2016

Jaakko Blomberg
Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön hallituksen puheenjohtaja

Jaana Vasama
Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön asiamies